

MARGARIDA COLOMER i ROVIRA

Llicenciada en Història per la Universitat Autònoma de Bellaterra

Margarida abril i gonzàlez, lluïtadora comunista

El dia 14 d'agost de 2003, a Mataró, vam donar l'últim adéu a una dona revolucionària: la Margarida Abril i González. Com va dir Santiago Carrillo en el seu parlament, «se'ns ha anat una altra dona de la generació de les lluitadores de la segona República, de la Guerra Civil i del Franquisme».

Vaig conèixer la Margarida a Mataró quan vaig entrevistar el seu pare, l'Enric Abril, amb motiu del meu treball *Cooperativisme i Moviment Obrer*. Més tard vaig col·laborar amb el *Diccionari Biogràfic del Moviment Obrer als Paï-*

sos Catalans, obra coordinada per l'historiador Pelai Pagès i va ser en aquesta ocasió quan ella va expressar-me el desig que la seva biografia es publicés en un llibre a Mataró; la vaig escriure de forma més personalitzada i extensa i la vaig presentar a la XII sessió d'Estudis Mataronins del Museu Arxiu de Santa Maria de Mataró, l'any 1996. Arran de totes aquestes trobades amb ella i amb el seu marit, en Josep Serradell, va néixer una bona amistat entre nosaltres i és per tot això que em sento amb el deure i el goig d'oferir una ressenya de la seva trajectòria política.

La Margarida Abril va néixer a Argentona el 6 d'agost de 1910. Era filla de l'Enric Abril, nascut a Sant Hilari de Sacalm, el qual, de jove, va deixar el seu poble per anar a Sitges a aprendre l'ofici de forner. Allà va conèixer la que havia de ser la seva dona, Maria González, una mulata porto-riquenya que feia goig de veure. Un cop casats, van anar a viure al carrer Àngel Guimerà d'Argentona. En aquesta vila nasqué la Margarida, segona filla entre vuit germanes i un germà. El pare de la Margarida va ser un home políticament molt actiu; va lluitar contra el caciquisme a Argentona; va

fruites**SERVEI****A****DOMICILI****GRATUÏT**

Carrer Gran, 12 • Tel. 93 756 12 83 • ARGENTONA

de més i de menys*detalls i il·lusions*Carrer Gran, 20
08310 ARGENTONA

Tel.: 93 756 10 37

GRANJA**EL CANTIR**Plaça Nova
Tel. 609 02 31 51
ARGENTONA**carnisseria**
ROS
ArgentonaMossèn Cinto Verdaguer
cant. Dr. Samsó
Tel.: 93 797 12 49Plaça de Vendre,
parada 3
Tel.: 93 797 03 62

ser membre de la Unió de Rabassaires i del PSOE i, més tard, va participar en la fundació del Partit Comunista a la comarca del Maresme. En aquest ambient familiar d'inquietuds socials i polítiques, la Margarida s'imbuï d'idees republicanes, socialistes i comunistes.

Començà a treballar als 14 anys a la fàbrica tèxtil de can Colomer de Mataró i, de seguida, es va afiliar a la CNT. Després d'uns conflictes, van ser acomiadats uns quants obrers que s'havien distingit com a capdavaners i van haver d'abandonar la fàbrica; entre ells hi havia la Margarida.

Quan es va proclamar la república, ella i altres joves, com en Valverde i en Joaquim Gil, van fundar les Joventuts Comunistes a Mataró i al Maresme. Fou la responsable comarcal d'aquest grup polític i també formava part de la direcció d'aquest grup a nivell català, que dirigia Lina Ódena, amb la qual va establir una gran amistat.

Arran d'aquestes activitats, la Margarida, es va quedar a viure a Mataró a casa d'uns familiars. Les seves germanes també van anar a treballar a Mataró, progressivament, tota la família s'hi va anar instal·lant, fins i tot el pare que feia de forner a Argentona. Primer van viure al Camí Ral; més endavant,

al carrer de Llauder i, finalment, al carrer d'Argentona.

Després dels fets d'octubre de 1934, a Mataró es va desencadenar una forta repressió contra la gent d'esquerrers. La Joventut Comunista va haver de romandre a la clandestinitat i l'activitat política fou més limitada. En aquells anys, la Internacional Juvenil Comunista va llençar una campanya per la unitat de les esquerres contra el feixisme, que ja dominava a Alemanya i a Itàlia. Responent a aquesta crida, es van formar comitès unitaris de forces polítiques d'esquerra amb joves socialistes, comunistes, de les Joventuts Llibertàries i independents. Tot i la manca de llibertat, en el període del bienni negre (1934-1936), les Joventuts Comunistes Catalanes es van organitzar, com tantes altres agrupacions d'esquerra, i es feren mobilitzacions per l'alliberament dels presos polítics, per la defensa dels membres del govern de Catalunya, per la llibertat del president de la Generalitat Lluís Companys, i per la de la dirigent de la Joventut Comunista Lina Ódena fins arribar a la formació del Front d'Esquerrers que a les eleccions del 1936 va guanyar en tot l'espai català i espanyol.

A partir d'un seguit de mobilitzacions i de la formació dels

La Margarida Abril va néixer a Argentona, al carrer Àngel Guimerà, el 6 d'agost de 1910. Era la segona filla, entre vuit germanes i un germà, de l'Enric Abril, nascut a Sant Hilari de Sacalm, i de Maria Gonzàlez, una mulata portoriquenya que feia goig de veure

**FEU-VOS SOCI DEL
CENTRE D'ESTUDIS, ARA !
Empleneu aquesta butlleta
amb les vostres dades**

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Població _____ C. Postal _____

Telèfon _____ Any de naixement _____

Marqueu la modalitat de soci que escolliu:

☐ Normal: 18,03 € per any ☐ Quota reduïda d'estudiants i pensionistes: 9,02 € per any

Signatura:

(Lliureu aquesta butlleta a la seu de l'entitat o a qualsevol membre de la junta Coordinadora).

CENTRE D'ESTUDIS ARGENTONINS **Jaume Clavell**

comitès unitaris, es van establir lligams entre diferents militants i es van fer aliances entre alguns sectors del socialistes i els comunistes que després van desembarcar en la unificació i en la creació de les Joventut Socialista Unificada de Catalunya (JSUC), simultàniament amb la fundació del PSUC. Cinc dies després de l'aixecament militar, es feia públic el naixement del Partit Socialista Unificat de Catalunya (nom proposat per Rafael Vidiella) després d'una reunió a la Casa del Poble del carrer Primer de Maig de Barcelona. Era la primera vegada que socialistes i comunistes assajaven una fórmula d'unió que no fos només a nivell de joventut, i, no hi ha cap dubte que l'esclat de la Guerra Civil va afavorir la fusió urgent. Com a òrgan d'expressió, disposaven de la revista "Treball". El secretari general del nou partit fou Joan Comorera, que procedia de la USC, en la que ocupava aquest mateix càrrec. Es va crear un comitè central amb 51 membres. Els partits que formaven la unió van ser: PCC, USC, FC i PSOE.

Durant la Guerra Civil, la Margarida va tenir una gran activitat en feines de propaganda; destaca la seva participació en el Congrés Català de la Dona Jove, en el

periòdic *Juliol* i en els fronts d'Aragó i Lleida on va treballar amb Pere Ardiaca. El 1939 es va exiliar a França amb Santiago Carrillo i altres dirigents de la JSUC. Fou internada en el camp de concentració d'Argelers, d'on va poder fugir. A París va col·laborar en la reorganització del JSU. En esclatar la Segona Guerra Mundial, fou perseguida, processada i expulsada de França. Ajudada per Azcàrate (ambaixador de la República al Regne Unit) i pel Govern de la República va embarcar rumb als Estats Units, d'on sortí cap a Mèxic. Durant la seva estada a Mèxic es va casar amb Josep Serradell (ROMAN). Les direccions del PCE i PSUC, van decidir incorporar-la al treball clandestí a Catalunya, on va arribar a la tardor del 1943 amb el nom de RAMONA com a nom de guerra. Al cap de poc temps va arribar el seu company Josep Serradell (ROMAN) el qual també es va incorporar al treball clandestí substituint als responsables de l'organització del PSUC a Barcelona, que havien caigut en mans de la policia. El 1946 va sortir de Catalunya cap a París on va contactar amb la secretaria del PSUC; és llavors que va iniciar el treball en el partit i va deixar el de la joventut. Va formar part de la

comissió PCE-PSUC; també va desenvolupar una tasca important en la organització de la *Unión de Mujeres Españolas*. El 1954 la Margarida va deixar de treballar pel col·lectiu de dones i la feren responsable de l'organització del PSUC a França. Després de la mort del general Franco va tornar a Catalunya i va participar en la comissió d'organització del Comitè Central, juntament amb les tasques generals de la direcció del Partit. El 1982 va abandonar el PSUC i es va integrar al Partit del Comunistes de Catalunya on va treballar en la comissió internacional del PCC en relació amb les associacions d'amistat amb diversos països exsocialistes. El 1995 va continuar formant part del comitè central del PCC, encara que per la seva edat no va tenir responsabilitats concretes

Com podem comprovar, Margarida Abril (RAMONA) va ser una dona revolucionària que no va parar de lluitar pels drets dels treballadors i treballadores. Es va distingir, fins a la seva mort, en la lluita incansable a favor de les llibertats democràtiques i nacionals de Catalunya, i especialment ha estat una defensora dels ideals comunistes i marxistes amb els quals s'ha identificat al llarg de la seva vida.

la teca
menjar cuinat

General Llauder, 46
Telèfon 93 756 13 49
08310 Argentona

Taller Julián

ELECTRICITAT I MECÀNICA DE L'AUTOMÒBIL

Alarmes
Radiocassets
Posada al punt
Càrregues aire condicionat
Anàlisi de gasos
Mecànica en general

Enric Granados, 17 baix - Tel. 93 797 15 26 - ARGENTONA